

Köszöntő

Tisztelt Olvasó!

„A nyelv, az oktatás és az emberi jogok szorosan összefüggenek egymással” – írja Kontra Miklós.¹ A nyelv megőrzése, a nyelvhasználati jogok biztosítása kisebbségben gyakorlatilag egyet jelent a közösség megmaradásával, az asszimiláció elkerülésével.

A fentiekből kiindulva tartottuk fontosnak, hogy egy olyan fórumot szervezzünk, ahol a témát a különböző tudományterületek képviselői megvitathatják. Így rendeztük meg 2016. február 18-án a *Nyelvi jogok, nyelvpolitika, nyelvhasználat (jogi keretből az alkalmazhatóságig)* címmel a Nemzeti Közszerződési Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar Nemzetközi Jogi Tanszéke és a Momentum Doctorandus kárpátaljai magyar doktoranduszszervezet konferenciáját.

A tanácskozás a külhoni magyar nyelvterületen élő régiók nyelvhasználatának jogi feltételeit és azok használhatóságát járta körbe. Az eseményt Dr. Kis Norbert rektorhelyettes nyitotta meg, plenáris előadást pedig Dr. Szalayné Dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő Nemzetiségek Jogainak Védelmét Ellátó Biztosítóhelyettes, a Nemzeti Közszerződési Egyetem egyetemi tanára, Dr. Tóth Mihály, az Ukrán Nemzeti Tudományos Akadémia Koreckij Állam- és Jogtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, valamint Dr. Kántor Zoltán és Dr. Ferenc Viktória, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója és munkatársa tartottak.

Dr. Vizi Balázs, a Nemzetközi Jogi Tanszék vezetője az anyanyelvhasználatra vonatkozó európai jogi kereteket vázolta fel, az őt követő előadók pedig a Kárpát-medence egy-egy pontját elemezték ugyanilyen szempontból. Így Dr. Beretka Katinka a vajdasági, Zsigmond József az erdélyi és Dr. Horony Ákos a felvidéki helyzetet mutatta be.

A konferencia nyelvész előadói a jogi szekció előadásait követően az egyes Kárpát-medencei régiók (magyar) anyanyelvhasználatával kapcsolatos nyelvi tájképét rajzolták fel. Dr. Csernicskó István a kárpátaljai helyzet ismertetése során a nyelvpolitikai változások nyomán követésének fontos színtereként definiált nyelvi tájkép kutatásának fontosságát hangsúlyozta. Szoták Szilvia a burgenlandi kutatásainak eredményeit foglalta össze, Dr. Szabómihály Gizella a felvidéki sajátosságokat mutatta be, míg Dr. Vukov Raffai Éva a vajdasági, főként szabadkai tájképet jellemezve foglalta össze a helyi magyarság anyanyelvhasználati sajátosságait, lehetőségeit. A szakmai diskurzus minden résztvevője egyetértett abban, hogy a nyelvi jogi lehetőségek a magyar nyelv használatára vonatkozóan ugyan eltérőek lehetnek az egyes régiókban, azonban az adott lehetőségekkel minden helyszínen és a nyelv használhatóságának minden területén érdemes és szükséges élni, hiszen ezáltal az anyanyelv megőrzést támogatják annak használói és beszélői (is).

1 Kontra Miklós (szerk.): *Sült galamb? Magyar egyetemi tannyelvpolitika*. Disputationes Samarienses 6. Fórum Kisebbségkutató Intézet – Lilium Aurum Könyvkiadó, Somorja–Dunaszerdahely, 2005, 2.

E kiadvány lapozgatásakor a tisztelt olvasó a konferencián elhangzott előadások írott változatát tartja a kezében, kiegészítve az anyanyelvhasználathoz szorosan kapcsolódó óvodai és iskolai tannyelv-választással.

A konferenciához, illetve a lapszám megjelenéséhez nyújtott támogatásért köszönetünket fejezzük ki a Nemzeti Együttműködési Alapnak, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőnek, a Nemzeti Közszerzői Egyetemnek. Hálásan köszönjük Dr. Vizi Balázs tanszékvezetőnek és Dr. Tóth Norbertnek, hogy lektorként lelkiismeretes munkájukkal hozzájárultak e lapszám megjelenéséhez.

Tartalmas olvasást kívánunk minden kedves olvasó számára!

Vizi Balázs
Séra Magdolna
Nánási-Molnár Anita